

Pia Lohikoski vas

Kirjallinen kysymys asunnottomien auttamisesta koronakriisin aikana

Eduskunnan puhemiehelle

Koronaepidemia koskettaa jokaista suomalaista tulevina viikkoina ja kuukausina, myös jokaista Suomen 4 600 asunnontonta. Tällä hetkellä pandemiaa pyritään hillitsemään kehottamalla kansalaisia välttämään sosiaalisia kontakteja ja pysymään kotona. Mikäli muut keinot eivät auta, on Suomessakin mahdollista langettaa ulkonaliikkumiskielto. Tilanne on erityisen haastava asunnottomien kannalta. Heillä ei ole kotia, johon vetäytyä, jos yhteiskunta ympäriltä sulkeutuu.

Vailla vakinaista asuntoa ry on esittänyt huolensa asunnottomien huomioimisesta koronavirustilanteessa. Monia asunnottomien palveluja on jo suljettu, yöpaikat eivät tule riittämään ja päivällä auki olevista paikoista on pulaa. Samoin ruokajonoja joko suljetaan tai järjestellään uudelleen. Eurooppalainen asunnottomuustoimijoiden kattojärjestö FEANTSA on julkaissut asunnottomien parissa työskentelevien huolia ja suosituksia viruksenaikaisista palveluista, joista kokoon tähän muutamia.

FEANTSA kantaa huolta siitä, että tartuntojen välttäminen korkean riskin ryhmään kuuluvien joukossa on hankala rajoittaa. Monet koko väestölle suunnatuista toimenpiteistä, kuten eristäytyminen, korostunut hygienia tai kotona pysyttely, eivät ole realistisia asunnottomuutta kokeville ihmisille. Eri maissa on kuitenkin löydetty erilaisia ratkaisuja tilanteen helpottamiseksi.

Lontoossa nopeita koronavirustestejä tehdään kaikissa asunnottomien palveluissa, ja positiivisen näytteen antajat eristetään. Lontoossa on myös perustettu väliaikaisia hätäkeskuksia sekä koronaviruksen saaneille että terveille.

Espanjassa varmistetaan asunnottomien hygienia sekä ravinnonsaanti asevoimien tuella. Myös Helsingissä VVA ry on jakanut asunnottomille hygieniapakkauksia. Aktiivista etsivää työtä hygieniapakkausten, ruuan ja juoman tarjoamiseksi asunnottomille täytyy jatkaa ja laajentaa toimintaa valtakunnalliseksi sekä varmistaa riittävä rahoitus ja koordinointi toiminnalle.

FEANTSA muistuttaa, että asunnottomien majoituksessa tulee taata palvelunkäyttäjien turvallisuus. Majoituspalveluissa tulisi mahdollistaa yhtä yötä pidemmät varaukset, varata ylimääräiset asuntoyksiköt tartunnansaaneiden eristystä varten sekä tilahtausten helpottamiseksi, järjestää täysihoito erityisen haavoittuvassa asemassa oleville asunnottomille, taata hätämajoitusten aukiolo ympärivuorokautisesti sekä varmistaa terveydenhuoltohenkilöstön läsnäolo hätämajoituksissa.

Kirjallinen kysymys KK 184/2020 vp

Palveluissa sekä viranomaistoiminnassa tulisi huolehtia, että yhteismajoituksen rinnalla on saatavilla kriisiasutusta ja eristäytymismahdollisuuksia. Mikäli hätämajoituksia joudutaan sulkemaan tartuntojen tai työvoimapulan takia, viranomaisten on varmistettava, että asunnottomat eivät joudu tilanteeseen, jossa heille ei ole paikkaa, minne mennä. Tanskassa keskustellaan tyhjien hotellirakennusten käyttöönotosta ja Britanniassa vastaaviin toimiin on jo ryhdytty.

Asunnottomia tulee myös suojella rangaistuksilta. Poliisin on otettava huomioon asunnottomuutta kokevien ihmisten haavoittuvuus ja turvallisten vaihtoehtojen puute julkisessa tilassa oleskellelle. Mikäli Suomessa asetetaan ulkonaliikkumiskielto, ei asunnottomuutta kokevia tulisi rangaista, jos heille ei järjestetä mahdollisuutta turvalliseen majapaikkaan.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Millaisin toimin hallitus pyrkii auttamaan ja suojelemaan Suomessa asunnottomuutta kokevia koronakriisin vaikutuksilta?

Helsingissä 24.3.2020

Pia Lohikoski vas